C/2025/1598

13.3.2025

OTSUS nr S12,

16. oktoober 2024,

tervishoiukulude hüvitamise kohta seoses patsientide üleviimisega teise liikmesriiki paljude kannatanutega suurõnnetuse korral

(EMPs ja EÜ-Šveitsi kokkuleppe raames kohaldatav tekst)

(C/2025/1598)

SOTSIAALKINDLUSTUSSÜSTEEMIDE KOORDINEERIMISE HALDUSKOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) ([1]) artikli 72 punkti a, mille kohaselt halduskomisjon tegeleb kõikide määruse (EÜ) nr 883/2004 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määruse (EÜ) nr 987/2009 (milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) rakendamise kord) ([2]) sätetest tulenevate haldus- ja tõlgendusküsimustega,

võttes arvesse määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklit 20 ja artikli 27 lõiget 3, mis käsitlevad reisimist mitterahaliste hüvitiste saamise eesmärgil,

võttes arvesse määruse (EÜ) nr 987/2009 artiklit 26

ning arvestades järgmist:

(1) Kui liikmesriigis on aset leidnud paljude kannatanutega suurõnnetus (nt suured tulekahjud, keemiaõnnetused, tuumaavariid või pandeemiad), mille tagajärjel viiakse patsiendid üle teise liikmesriiki, ei ole alati olnud selge, milline liikmesriik vastutab tervishoiukulude katmise eest ja millisel õiguslikul alusel seda tehakse.

(2) Praktilised probleemid võivad tuleneda asjaolust, et paljude kannatanutega suurõnnetusega võib olla seotud rohkem kui kaks liikmesriiki, mistõttu on selles küsimuses vaja ühtset õiguslikku lähenemisviisi.

(3) Vastavalt Euroopa Liidu Kohtu praktikale (eelkõige 5. oktoobri 2010. aasta otsusele kohtuasjas *Elchinov* ([3])) ei saa eelneva loa nõue olla takistuseks õigusele saada haiglaravi hüvitist, kui muud tingimused on pädevas liikmesriigis täidetud. Kindlustatud isikute üleviimist muusse liikmesriiki kui pädev liikmesriik, et saada pärast paljude kannatanutega suurõnnetust elutähtsaid tervishoiuteenuseid, tuleks seega tõlgendada nii, et see kuulub määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 20 kohaldamisalasse.

(4) Kui liikmesriik, kus paljude kannatanutega suurõnnetus aset leidis, ei suuda osutada vigastatutele/haigetele elutähtsaid tervishoiuteenuseid, näitab vajadus viia nad üle teise liikmesriiki seda, et asjaomast tervishoiuteenust ei olnud võimalik osutada meditsiiniliselt õigustatud tähtaja jooksul, nagu on nõutud määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklis 20.

(5) Paljude kannatanutega suurõnnetuste erakorralistes tingimustes on sageli väga keeruline järgida määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklis 20 sätestatud ajalist nõuet ja taotleda eelnevat luba tervishoiuteenuste saamiseks teises liikmesriigis.

(6) Otsus viia patsiendid pärast paljude kannatanutega suurõnnetust üle teise liikmesriiki tuleneb meditsiinilisest hindamisest, mille on teinud selle liikmesriigi tervishoiuteenuse osutaja, kus õnnetus toimus. Kuna oleks väga keeruline anda põhjalikku ülevaadet sellest, milles võiks seisneda paljude kannatanutega suurõnnetus, tuleks sel juhul eelistada juhtumipõhist lähenemisviisi.

([1]) ELT L 166, 30.4.2004, lk 1.
([2]) ELT L 284, 30.10.2009, lk 1.
([3]) Kohtuasi C-173/09, *Elchinov*, 5. oktoobri 2010. aasta otsus.

(7) Paljude kannatanutega suurõnnetuste erakorralistes tingimustes on transport ravi osutavasse liikmesriiki (kuhu patsient viidi üle, sest elutähtsad tervishoiuteenused ei olnud meditsiiniliselt õigustatud tähtaja jooksul kättesaadavad) ja sealt tagasi ravi olemuslik osa. Pädev liikmesriik võib erandkorras otsustada need kulud katta, isegi kui ta ei näe ette reisi- ja elamiskulude hüvitamist.

(8) Kui patsiendid transporditakse paljude kannatanutega suurõnnetuse korral teise liikmesriiki, osutab hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskus (ERCC) ööpäevaringset teenust, millega saab koordineerida ja kaasrahastada vajalikku meditsiinitransporti. Kui liikmesriik otsustab sellist abi taotleda, aktiveerib ERCC tavamenetlust järgides Euroopa Liidu elanikkonnakaitse mehhanismi ([4]).

(9) Suunised ravi järelmeetmete ja/või jätkamise kohta (nt meditsiiniliste aruannete vahetamine, retseptide tunnustamine jne) elukohaliikmesriigis või pädevas liikmesriigis pärast patsientide koju tagasi toomist võiksid hõlbustada selliste juhtumite käsitlemist kõigi asjaomaste liikmesriikide jaoks,

toimides vastavalt määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 71 lõikes 2 sätestatud tingimustele,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

1. Käesoleva otsusega nähakse ette eeskirjad tervishoiuteenuste hüvitamise kohta juhul, kui patsiendid viiakse paljude kannatanutega suurõnnetuse korral üle teise liikmesriiki.

2. Mitterahalised hüvitised, mida antakse vigastatutele/haigetele, kes on kindlustatud liikmesriigis ja viiakse pärast paljude kannatanutega suurõnnetust üle muusse liikmesriiki kui pädev liikmesriik või elukohaliikmesriik (kus isik on registreeritud dokumendiga S1 või SED S072), kuuluvad määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 20 ja artikli 27 lõike 3 kohaldamisalasse.

3. Paljude kannatanutega suurõnnetuse korral väljastab pädev liikmesriik tagantjärele loa S2 vastavalt määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklile 20, nii et ravi osutavas liikmesriigis (kuhu patsient viiakse üle, kuid kus ta ei ole kindlustatud ega registreeritud dokumendiga S1 või SED S072) antud mitterahaliste hüvitiste kulud katab pädev liikmesriik.

4. Kui elukohaliikmesriigis (kus patsient on registreeritud dokumendiga S1 või SED S072) leidis aset paljude kannatanutega suurõnnetus ja patsient viiakse üle muusse liikmesriiki kui pädev liikmesriik, väljastab elukohaliikmesriik tagantjärele loa S2 vastavalt määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 26 lõikele 3, nii et ravi osutavas liikmesriigis (kuhu patsient viiakse üle, kuid kus ta ei ole kindlustatud ega registreeritud dokumendiga S1 või SED S072) antud mitterahaliste hüvitiste kulud katab pädev liikmesriik, võttes arvesse määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 20 lõiget 4 ja artikli 27 lõiget 5.

5. Lõike 3 või 4 kohaselt tagantjärele väljastatud luba S2 peab sisaldama selget märget selle kohta, et see on seotud paljude kannatanutega suurõnnetuse tõttu teise liikmesriiki üle viidud patsiendi jaoks elutähtsa tervishoiuteenusega.

6. Kui liikmesriigid otsustavad, kas tegemist on paljude kannatanutega suurõnnetusega või mitte, eelistavad nad juhtumipõhist hindamist.

Mitteammendav loetelu olukordadest, mida võib pidada paljude kannatanutega suurõnnetuseks, on esitatud käesoleva dokumendi lisas.

([4]) https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/eu-civil-protection-mechanism_en.

7. Määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 26 lõike 8 kohaselt kui pädeva liikmesriigi õigusaktides on sätestatud kindlustatud isiku raviga lahutamatult seotud reisi- ja elamiskulude hüvitamine, hüvitab juhul, kui patsient on pärast paljude kannatanutega suurõnnetust teise liikmesriiki üle viidud, ravi osutavasse liikmesriiki viimise ja sealt tagasi toomise (sealhulgas transport ravi osutavast liikmesriigist elukohaliikmesriiki) transpordikulud pädev liikmesriik, kes väljastas dokumendi S2 (või kelle nimel väljastas dokumendi S2 elukohaliikmesriik vastavalt määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 26 lõikele 3).

   Pädev liikmesriik võib erakordseid asjaolusid arvestades siiski otsustada hüvitada transpordikulud ja muud seotud kulud isegi siis, kui see ei ole tema siseriiklike õigusaktidega ette nähtud.

8. Käesolev otsus ei piira piiriüleseid tervishoiuteenuseid käsitlevate liikmesriikidevaheliste kahepoolsete lepingute kohaldamist.

9. Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*. Otsust kohaldatakse alates selle avaldamisele järgneva teise kuu esimesest päevast.

Halduskomisjoni esimees
Ildikó Pákozdi

LISA

Paljude kannatanutega suurõnnetuste mitteammendav loetelu:

— suur tulekahju

— suur (õhu-, maantee- või mere-)transpordiõnnetus

— keemiaõnnetus

— tuumaavarii

— pandeemia

— maavärin

— üleujutus

— pommirünnak

— laviinid